

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — >Slovenski Narod< velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica štev. 5.
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŠNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ZAOSTRITEV VLADNE KRIZE V AVSTRIJI

Dr. Ender vrnil mandat za sestavo vlade — Nemogoč sporazum med dr. Schobrom in krščanskimi socialci — Komentarji dunajskega tiska

Dunaj, 3. decembra. Avstrijska vladna kriza se je z neuspehom dr. Enderjeve misije še bolj poostrial. Med krščanskimi socialci in Schobrovim blokom se so pojavile take diferecije, da obstaja le še malo upanja na dosego sporazuma. Položaj je tako zpletet, da se širijo o nadaljnjem razvoju dogodkov najrazličnejše verzije in kombinacije, v katerih igrata razpis novih volitev in nacionalistični puč glavno vlogo. Krščanski socialci se zlasti budujejo zaradi včerajsnjega glasovanja v Narodnem svetu, ko je dr. Schobrova skupina glasovala s socialistimi demokrati proti krščanskim socialcem ter pripisuje odgovornost za neuspeh dr. Enderjeve misije izključno dr. Schobru. Očitajo mu zlasti, da je stavil nesprejemljive zahteve in s tem onemogočil sestavo vlade. Kakor poroča klerikalna »Reichspost«, je dr. Schober med drugim tudi zahteval, da mora dr. Straßfella takoj odložiti mesto generalnega direktorja avstrijskih železnic. Tej zahtevi se je dr. Ender odločno uprl in izjavil v krščansko-socialnem klubu, da ne bo nikdar pristal na tako zahtevno, ker da je dr. Straßfella pravi blagoslov za avstrijske železnice.

Pogajanja, ki jih je vodil dr. Ender po včerajsnji seji Narodnega sveta, še pozno v noč, so ostala brezuspešna. Po kratki konferenci v krščansko-socialnem klubu se je dr. Ender odločil vrnil mandat za sestavo vlade. Danes popoldne je bil sprejet pri predsedniku republike Miklasu, ki pa si je pridržal odločitev in bo šele popoldne objavil svoj sklep. »Reichspost« piše, da bo mandat za sestavo vlade najbrž poverjen bivšemu predsedniku Narodnega sveta dr. Gürlerju.

Dunajski tisk se obširno bavi s položajem in najrazličnejšimi komentiraji zadnje dogodke. »Neues Wiener Journal« naglaša potrebo močne roke in enotne protimarksistične fronte. »Wiener Neueste Nachrichten«, organ dr. Schobra, zavrača trditve krščanskih socialcev, da je dr. Schober zakrivil neuspeh dr. Enderja. List piše, da ne zadene krvida niti krščanske sociale, pač pa pade vse odgovornost na Vau-goina, Seipla in Kienböcka, ki nočejo priznati, da so doživelki pri zadnjih volitvah poraz.

»Arbeiter Zeitung« se bavi zaku-

lismimi dogodki zadnjih dni in pravi, da gre v vsej stvari le za preračunano igro krščanskih socialcev, ki pravljajo skupno z detroniziranimi heimwehrcev državnim puč. Graški general Elissen je baje že vse pripravljen. Da se dr. Schober ni kar na slepo uklonil, je prav. Pravico ima zahteva za dožodčenje za vse žalitev, ki jih je doživel pod Vangojn-Starhembergovim režimom in s polno upravitevostjo zahteva rehabilitacijo vseh uradnikov, ki so bili odstavljeni samo zaradi tega, ker so évali zakone. Glavni vzrok neuspeha dr. Enderja pa je v tem, da dr. Schober ni popustil v svoji zahtevi po izločitvi Heimwehra, s čimer bi krščanski socialci obenem izgubili oblast nad žandarmerijo in policijo. Zato so krščanski socialci raje razbili pogajanja. List svari pred nepremišljenimi koraki, naglašajoč, da je delavstvo budo na straži.

»Deutsch-österreichische Tageszeitung« piše, da so dosedanja pogajanja za sestavo vlade dovoli jasno pokazala, da je nemogoč sestaviti delazmožne vlade in da bi bil načinarnavneži izhod iz tega položaja razpis novih volitev.

Novi rumunski poslanik

Beograd, 3. decembra. Kakor poročajo listi bo za novega rumunskega poslanika na našem dvoru imenovan dosedanjem rumunski poslanik v Sofiji Bilecurescu.

Imenovanje profesorjev

Beograd, 3. decembra. »Službene Novice« objavljajo ukaz s katerim sta postavljena za profesorja na gimnaziji v Mariboru Evgen Vauken, dosedaj profesor gimnazije v Nikšicu in za tajnika na moškem učiteljskem v Ljubljani Humbert Marjanović, dosedaj tajnik arheološkega muzeja v Splitu.

Ratifikacija sanitarne konvencije z Madžarsko

Budimpešta, 3. decembra. AA. Korbiro poroča: Madžarski minister za zunanje zadeve Valko in jugoslovanski poslanik Luković sta izmenjala v ministrstvu za zunanje zadeve instrumente ratifikacije sporazuma iz leta 1928, glede uporabe preventivnih ukrepov proti naležljivim boleznim in medsebojnega sodelovanja zadeven bolnikov.

Discipliniran beograjski zdravnik

Beograd, 3. decembra. Zdravniško disciplinsko sodišče je zabranilo znamenu beograjskemu zdravniku dr. Ilicu Rakovačkemu izvrševanje prakse za dobo 7 mesecev. Ta prepoved je posledica procesa, ki je bil napер proti njemu zaradi zdravljenja po Zeleisovi metodi. V kratkem bosta obožena tudi dva druga beograjska zdravnika, ki posnemata vzhled Rakovačkega.

Carinsko premirje med severnimi državami

Oslo, 3. decembra. AA. Predsednik ministrskega sveta Mowinkel je imel predavanje o Društvu narodov in sporočil prisotnim, da bo sredi decembra v Oslo konferenca zastopnikov Danske, Holandske, Norveške in Švedske. Na tej konferenci bodo razpravljali o norveškem predlogu o tem, da naj te štiri države sklenejo delno carinsko premirje.

»Emden« na potovanju

Wilhelmshafen, 3. decembra. AA. Šolska križarka »Emden« je odplula na štiriletno potovanje okrog sveta. Križarka bo najprej posetila mesto, kjer se je pogrenila njena predhodnica križarka »Emden« med svetovno vojno. Nato bo ladja odplula v vzhodno azijska pristanišča.

Povišanje carin na Kitajskem

Šanghaj, 3. decembra. AA. Kitajska vlada je povisila uvozne carine za 10%. Nove carine stopijo v veljavno s 1. januarjem. Finančni minister se nadeja, da bo s tem dosegel letno 20 milijonov funtov šterlingov novih dohodkov.

Borba za ureditev delovnega časa v angleški rudarski industriji

V rudarskem sporu še vedno ni prišlo do sporazuma — Delna stavka na Škotskem — Nadaljnjo naraščanje brezposelnosti

London, 3. decembra. Položaj na Škotskem je neizpremenjen. Stavka okrog 80 odstotkov vseti rudarjev. Le v nekaterih revirjih je prišlo do začasnega sporazuma. Pogajanja se nadaljujejo. Danes popoldne se sestane v Glasgowvi konferenci škotskih rudarskih zastopnikov, ki bo sklepala o položaju. Če ne pride do sporazuma, bo v četrtek Zveza angleških rudarjev izdala parolo za splošno rudarsko stavko, ki bi obsegala okrog 600.000 rudarjev.

London, 3. decembra. Jutri se sestane plenarna seja rudarskih delegatov, ki bo sklepala o nadalnjem stališču rudarjev do razporedbe delovnika,

Konflikt med Kanado in Anglijo

Razburjenje v Kanadi zaradi govora Thomasa o politiki dominionov — Slabi izgledi za konferenco v Ottawi

London, 3. decembra. Med kanadskim ministrskim predsednikom Bennettom in tajnikom za dominione Thomasom je izbruhnil oster konflikt. Preteklo sredo je Thomas v svojem govoru dejal, da je bila ponudba dominionov na zadnji imperijalni konferenci v vprašanju preferenčnih carin navaden humbug. Kanadski ministrski predsednik je izdal zato poročilo, v katerem pravi, da globoko obžaluje

Thomasovo izjavo, ki je tako užalil dominione, ki so odkrito srčno hoteli sporazum z Anglijo v vseh gospodarskih vprašanjih. Če je to stalische angleške vlade nadaljuje v svojem poročilu Bennett, je malo upanja, da pride na konferenci v Ottawi do zadovoljivega sporazuma. V tem primeru bo Kanada pač prisiljena, da najde nova pota in sredstva, da ojači svoj gospodarski položaj v svetu.

Nevarnost poplav v Parizu minula

Pariz, 3. decembra. Reka Sena je pričela padati. Če ne bo novega deževja, bo nevarnost poplave minula.

Amerika bo vendarle pristopila k haškaemu razsodišču

Washington, 3. decembra. Ameriški predsednik Hoover je sklenil predlog za pristop Združenih držav k mednarodnemu razsodišču v Haagu.

Revizionistična demonstracija v Budimpešti

Budimpešta, 3. decembra. Ob velikanski udeležbi občinstva je bil odkrit spomenik madžarskemu pisatelju Rakocziiju, ki ga je poklonil lord Rothermere. Slavnostni govor je imel naučni minister Klebelsberg. Vsi govorniki so poudarjali potrebo revizije mirovnih pogodb.

Rakovski pregnan v Sibirijo

Berlin, 3. decembra. Iz Kovna poročajo, da je sovjetska vlada izgnala bivšega sovjetskega poslanika v Parizi Rakovskoga v Sibirijo, če da je roval proti sedanjim voditeljem komunistične stranke. Rakovski je živel zadnje čase v progranstvu v Astrahanu. Stopil je v komunistično stranko že leta 1904.

Američani kupujejo angleške kinematografe

London, 3. decembra. Daily Mail poroča, da namestavajo Američani nakupiti celo vrsto angleških kinematografov. Doslej so kupili že 4 najelagantnejše kinematografe v Londonu, pogajajo pa se še za nadaljnih 50. Ta vest je zelo razburila kinematografske podjetnike. O zadevi razpravlja društvo lastnikov kinematografov, ki zahteva od vlade zaščito pred ameriško konkurenco.

Naraščajoča napetost med Nemčijo in Poljsko

Nemški zunanjepolitični odbor celo že razpravlja o prekiniti trgovinskih odnosa — Poljske pritožbe zoper nemško nasilje

Berlin, 3. decembra. Zunanjepolitični odbor je na včerajšnji seji sprevzel več predlogov nemških nacijonalcev in narodnih socijalistov, v katerih se vlada pozivlja, naj intervenira za odškodnino Nemcem, ki so bili oškodovani vsled volilnega terorja pri zadnjih volitvah v Sleziji. Končno predlagajo interpelanti, naj nemška vlada takoj prekine trgovinske odnose s Poljsko in odklopi ratifikacijo nemško-poljske likvidacijske pogodbe. Končno je odbor tudi sprevzel narodno-socijalistični predlog, naj Nemčija odpoklice iz razočitvene komisije svojega zastopnika z motivacijo, da država niso pokazale nobene resne volje za razočitev.

Vratislava, 3. decembra. AA. Po roča: Poljski tisk prinaša vesti o rovjanju Nemcev v Gornji Sleziji proti Poljakom Razmere so se tako poostrelje, da obstaja bojazen, da pride do naj-

težjih incidentov. Predstavnik Poljakov Krzenpan je opozoril predstavnika mednarodne komisije za Gornjo Slezijo Kalonderja da so pretaje Nemcev v stanu izzvati krvave dogode. Istočasno ga je opozoril na strašno postopanje s Poljaki v Witolajki, v Waslovi in Habrovi ter na sikanje poljskih rudarjev v nekaterih rudnikih, kjer nemški uradniki in rudarji s Poljaki slabo ravnajo. Krzenpan je predal Kalonderju številna grozilna pisma, ki jih dobivajo poljski rudarji in Poljaki sploh, iz česa se vidi, da obstaja med Nemci načrt iztrebiti poljski element.

Vratislava, 3. decembra. AA. Po roča: Poljski predsednik Zgornje Slezije je predpeljal vse demonstracije in zborovanja na prostem. S tem ukrepoljaj se preprečijo morebitni izgredi prebivalstva zaradi volitev v Poljski.

Po moskovskem procesu ne bo justifikacij

Moskovska javnost pričakuje mile odsodbe — Nadaljevanje zaslivanj otočenih članov industrijske stranke

Moskva, 3. decembra. d. Zanimivo je, da sovjetski listi nič več ne objavljajo raznih resoličij delavskih klubov, v katerih so ti zahtevali brezpogojno smrtno kazev za vse otočence v velikem protišenskem kongresu. Značilno je, da ni bila sprejet resolucija moskovske odvetniške zbornice, ki je zahtevala smrtno kazev za vse otočence. Sodišče je motiviralo odklopitev te resolucije ugotovitvijo. Dele se z njo otežkuje poslovanje zagovornikov obtoženih inženjerjev.

V moskovskih političnih krogih prevladuje vse bolj prepričanje, da to pot ne bo prišlo do smrtnih odsodb ali celo justifikacij. Sovjeti mogotci hočejo porabiti proces samo za spravo s krogom inteligence, ki je zelo sovražno razpoloženi proti Staljinovi politiki.

Moskva, 2. decembra. V nedeljo je vrhovno sodišče zaslilo prof. Osadčija. Otočenec je priznal, da je bil od leta 1930 dalje član izvršnega odbora industrijske stranke in da popolnoma poznal njegovo akcijo za intervencijo v Rusiji in da je od bor dobil iz inozemstva velike svote. Po večini je postal ta denar francoski glavnemu.

Industrijska stranka je polagala velike

Novomeški vlomilec aretiran v Linzu

Linz, 3. decembra. Tukajšnja policija je aretirala Slovenca Gustava Ferjana, ki ga zasledujejo jugoslovenske oblasti zaradi raznih vlomov in tativ. Ferjan ima med drugim tudi na vesti v lom v cerkev v Novem mestu, kjer je odnesel okrog 2000 Din gotovine in razne dragocene.

Tragična smrt znanega dirkača

Berlin, 3. decembra. AA. V mednarodnih avtomobilskih krogih dobro znani vozač in dirkač Willy Ehmke je tragično preminil. V noči od pondeljka na torek je izbruhnil požar v pisarniških prostorih nemškega šoferskega društva. Ko so gasilci prispleli, da pogase ogenj, so plameni udarili v Ehmkejeve spalnice. Po pogasitvi ognja so našli Ehmkejevo truplo na tleh. Bilo je popolnoma zgoljeno.

Iz razočitvene komisije

Zeneva, 3. decembra. Razočitvena komisija je odklonila predlog nemškega delegata grofa Bernsdorffa, naj se sklice razočitvena konferenca že 5. novembra 1931. Proti je glasovalo 14 držav. Za predlog so glasovale Rusija, Italija, Bolgarija in Nemčija.

Ali ste že naročeni na „ŽIVLJENJE IN SVET“?

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA. Devize: Amsterdam 22.77, Berlin 13.49, Bruselj 7.8894, Budimpešta 9.8915, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 794.89—797.89 (796.39), London 274.72, Pariz 221.32—223.32 (222.32), Praga 167.39—168.19 (167.79), Trst 295.44—297.44 (296.44), Newyork 56.47.

Proslava našega narodnega praznika v ČSR

Bratiski českoslovaški narod je tudi letos s proslavo 1. decembra dozkal, da ga vežejo z nami trdne vezi

Praga, 2. decembra.

Smetanova dvorana Mestnega doma je bila v ponedeljek priča krasne, zares manifestacijske proslave narodnega praznika kraljevine Jugoslavije. Slavnostni koncert, ki so ga priredili českoslovaško-jugoslovanska liga, Jadranska Straža, Jugoslovansko Kolo in akademsko društvo »Jugoslavija« pod pokroviteljstvom poslanika generala Pešiča in primatorja dr. Baxe, je zbral predstavnike vseh slojev, člane občnih zbornic, vlade, armade, diplomatskega zborja, zastopnike mnogih narodnih korporacij in veliko število priateljev jugoslovenskega naroda z njegovo prasko kolonijo. To ni bila običajna priložnostna prireditve, temveč mogočna manifestacija bratstva in zvestobe. Večer je otvoril »Vino-hradski Hlahol« z obema himnami. Sledila sta dva slavnostna govorov, prvi znamenega češkega pisatelja Jaroslava Kvapila, drugi pa bivšega ministra dr. Tresič-Pavličića.

V imenu českoslovaškega naroda je izpregovoril pisatelj Jaroslav Kvapil, ki je v kratkem, jedinstvenem govoru zelo lepo povedal, kaj prinašajo československi Jugoslovenom na njihov največji praznik. Pod temi oboki, je dejal govornik, smo pred 13 leti prvič z vami prisegali, da si ostanemo zvesti v sreči in nesreči. Letos smo bolj ko kadarkoli dolžni obnoviti to obljubo. Teh 13 let ni prineslo pomirjenja in nebo nad novo Evropo je še vedno oblačeno.

Toda med vami in nami ni ničesar, kar bi nas ločilo, tako smo si bliži in sorodni. In nikoli ne bomo pozabili, da bi se zmraili tudi nad Šumavo in Tatrami, če bi se zmraili nad vašim Jadranom.

Ne bomo se pa ozirali samo v preteklost, kakor svetopisemska Lotova žena. Iskali bomo roditvenih tal za svoje delo, ker vemo, da nas čaka v novem človeštvu velika naloga. Srečni smo, da vsaj naših dveh narodov v veliki slovenski družini nič ne loči v vse spaja. Zato je vaš zgodovinski dan 1. decembra kot simbol bratstva med obema narodoma.

Posebno svečana je bila proslava 1. decembra v Benešovu, kjer ima domači pešpolk »Jugoslavija« tega dne tudi svoj praznik. Naš vojaški atache v Pragi generalstabni podpolkovnik Tešanovič je v nedeljo dopoldne na dvorišču vojašnice pregledal polk. Po paradi je nagovoril vojaške in častnike in z veseljem ugotovil, da praznujejo naš praznik tudi čehoslovaki. Potem je prečital polkovnik Badura posebno povelje, v katerem je primerjal čehoslovaški 28. oktober z jugoslovenskim 1. decembrom, ko so predstavniki Hrvatov in Slovencev izročili kralju Aleksandru spomenico, v kateri so svečano proglašili zedinjenje jugoslovenskih dežel bivše monarhije s kraljevino Srbijo in Črno goro. Obe armadi se zavedata, kaj pomeni geslo »Zvestoba za zvestobake«. Srečnosti so prisostvovali tudi predstavniki civilnih oblasti. Na predvečer našega narodnega praznika se je vršila slavnostna akademija, na kateri je govoril senator dr. Vesely o programu 1. decembra in o sodelovanju z Jugosloveni v kritičnih dneh svetovne vojne

Besedo imajo naši čitatelji

Premočne luči na avtomobilih

Pri velikem delu naših avtomobilov se je razpasla navada, da prično najsvetlejše luči, čim se prične mračiti ter vozijo z njimi po mili volji. Te luči pa so najnevarnejša ovira vsakega prometa, osebnega kar-kadur tudi voznega, saj jemljejo vid na pol kilometra daleč ljudev v živini. Brezobzirnost nekaterih vozačev jih dela še nevarnejše. Kadar se dva avta posvetita, ki se morata srečati, zamenjata takoj močne luči z navadnimi. Za druge vozove in pešce se pa ne zmenijo, in mnogo prometnih nesreč, tudi velikih, gre na ta račun. Za naše razmere so te močne luči sploh nepotrebne. Po mestih in drugih naseljih z razsvetljenimi ulicami še celo. Potrebuje se pač v neznanih, nevarnih krajih, umestne v samotnih, temnih, za naše prilike pa docela zadostajo navadne luči. V deželah z razvitim avtomobilizmom so to za varnost prometa toli važno zadevo že zdavnaj uredili. Tako namreč, da so močne, vid je-majoče luči prepovedane. Gotovo bi bilo tudi za naše kraje niso potrebne, da se uporaba promet ovirajočih luči po možnostiomej.

Pešec.

Še o razsvetljavi Mišičeve ceste

O razsvetljavi Mišičeve ceste čitamo vedno in vedno jedna jadikovanja. Zadnji članek v »Slov. Narodu« je ponovno dovolj osvetil vso našo mizerijo. Naravno je, da se prezvekujejo vedno iste tožbe v skoraj istih stvari, ko je izvor tudi vedno isti.

Tako so bili posamezni stavki v zadnjem članku tako podobni kot jajej z mojim lanskim leta, dasi letos nisem pisal v imenu davkopalca-velcev. Dokaz — da res prav vsi ob tej ulici občutimo pomankljivost, ki smo pač primorani hoditi iz mesta po Mišičeve cesti, bodisi iz uradov ali iz drugih zaposleni zvečer pozimi na svoje domove. Res — tri borne žarnice žare visoko med vejevjem, če namreč res vse tri še gore. A premognokrat sta ena ali dve bolni, večkrat katera čisto mrtva. Posebno srednja je kronično bolna, le še sama sebi sveti — kot krestničica.

Za boljšanje razsvetljave moledujemo zmanjavno in zasebno že več let. Res le trma posamezni zamore ovirati odpomoči, ko se vendar vsakdo lahko sam prepriča, da so naše tožbe upravičene.

Lastnik hiše na tej ulici je lansko leto osebno ipereniral prosek odpomoči. Dobil je pa odgovor: »Tudi mnoge druge mestne ulice niso boljše razsvetljene in če bi na

no sta se rodili iz istega ognja. Naš poraz in zmaga prihaja skupno, toda mi lahko verujemo v zmago, kajti pravica je na naši strani.

Dolgo je dolelo po dvorani ploskanje kot dokaz, kako mogočen vtis so napravile te besede na vse navzoče. Sledil je koncertni del prireditve, potem se je pa razvila intimna družabna zabava.

V proslavo jugoslovenskega državnega praznika je priredila českoslovaško-jugoslovanska liga v Brnu z združenimi organizacijami v nedeljo dopoldne slavnostno akademijo, ki so se se udeležili predstavniki civilnih in vojaških oblasti in številno občinstvo. S proslave sta bili poslan pozdravni brzjavki predsedniku republike Masaryku in jugoslovenskemu kralju Aleksandru.

Českoslovaško-jugoslovanska liga v Bratislavu je priredila v proslavo jugoslovenskega državnega praznika v nedeljo zdrževali vzdružnično predstavo Smetanove opero »Hubička« z jugoslovenskim gostom baritonistom cing. Cvejšem iz Narodnega gledališča v Brnu. Slavnostne predstave so se udeležili med drugimi československi pravstveni minister dr. Derer, trgovinski minister dr. Matoušek in naš generalni konzul Mišetić. Pred začetkom predstave je zaigral orkester obe državni himni, kar je izpregovoril predsednik krajnevega odbora českoslovaško-jugoslovenske Lige dr. Bella o programu 1. decembra kot simbola bratstva med obema narodoma.

Posebno svečana je bila proslava 1. decembra v Benešovu, kjer ima domači pešpolk »Jugoslavija« tega dne tudi svoj praznik. Naš vojaški atache v Pragi generalstabni podpolkovnik Tešanovič je v nedeljo dopoldne na dvorišču vojašnice pregledal polk. Po paradi je nagovoril vojaške in častnike in z veseljem ugotovil, da praznujejo naš praznik tudi čehoslovaki. Potem je prečital polkovnik Badura posebno povelje, v katerem je primerjal čehoslovaški 28. oktober z jugoslovenskim 1. decembrom, ko so predstavniki Hrvatov in Slovencev izročili kralju Aleksandru spomenico, v kateri so svečano proglašili zedinjenje jugoslovenskih dežel bivše monarhije s kraljevino Srbijo in Črno goro. Obe armadi se zavedata, kaj pomeni geslo »Zvestoba za zvestobake«. Srečnosti so prisostvovali tudi predstavniki civilnih oblasti. Na predvečer našega narodnega praznika se je vršila slavnostna akademija, na kateri je govoril senator dr. Vesely o programu 1. decembra in o sodelovanju z Jugosloveni v kritičnih dneh svetovne vojne

dolgo in vsiljivo bunkanje ne bo vbunkalo vere v glavo in srce. Po raznih civiliziranih deželah so cerkvene in posvetne oblasti upoštevale izpremenjene živiljske prilike današnjih časov ter so uravnale zvonenje, in ne v škodo cerkve ali vere. Marsikje so tudi uvedli takozvan »Glockenspiel« namesto zvonenja. Ali bi se ne dalo tudi pri nas malo omemiti tisto, če merno, dostikrat tolj mučno zvonenje? V tem pogledu je Ljubljana navliz vsemu napredku res še prava dolga vas.

Prizadeti.

Dolenjski tramvaj

Ker že gorovite toliko o tramvaju, dovolite, da pridevmo tudi mi z dolenjske strani do besede, namreč tudi mi imamo tramvaj in smo še celo nani ponosni. To je, zelo drag nam je tramvaj, mi smo pa njemu tudi gotovo. Saj se redkorat ne more ločiti od nas, zaradi tega pa, rezvez, zamudil zvezvo. V svoji ljubezni do nas je pa tudi primerno sramežljiv, ne more priznati, da se mudi pri nas pri frakeljku, ki mu ga prav radi nalijemmo, temveč se izgovarja na vlak, češ, na vlak sem čakal, pa sem zamudil.

In zakaj smo ponosni nanj? Kaj bi ne bil! Kajti čim bolj je star, tem bolj čil in divij postaja. Pomislite, sedaj že vozi s takšno brzino, da se niti več na postajah ne ustavlja. Zaleti se kot svetec Elija in že je mimo Češovarja. Kdor ga hoče zahajati, mora pač biti urenih krač, da skoči nanj med peklenškim dirom. Priznati pa moramo, da smo tudi mi čili in iskri, ker ga vseeno dohitimo, naj jo nam še tako pobrije pred nosom kot danes zjutraj. Vzidite, tudi mi se lahko bahamo s tramvajem in govorimo o napredku.

Dolenjec.

Ljubljana v znamenju Miklavža

Prazniki so minuli, pozabiti pa jih ne moremo. Miklavž v parkelj sta zabrenkala na vse strune, da brenči vsem v glavah in srčih. In sanjajo. Kdo bi ne sanjal, ko je tih lepot, bogastva toliko, ki so nam jih odkrili ob praznikih naši trgovci in nam jih še odkrivajo. Ljubljana je postala res v vseh oziroma velemestna; zato je tudi treba omneni podjetnost naših trgovcev, ki korakajo z duhom časa. Miklavževe razstave ob praznikih nam to v polni meri dozajajo. Reklama ni bila vsiljiva, ne prisiljena, temveč originalna in privlačna. Orocí se vedno upravljajo, kdaj se bo zopet pripeljal Miklavž s tramvajem k Schmittu s toboganom, žogami, punčkami in drugimi neznaninskimi čudeži v bogastvu. Kajti na praznik se je moral tramvaj ustaviti pred Schmittom zaradi velike grečce pred izložbami. Množica je namreč zaprla cesto. Tudi pri Krisperju so imeli otroci veliko veselje. Nekoliko so sicer zavildali srečna otročica, ki sta kraljevali sredi bajnega bogastva igrat — tolajili pa so se, da tudi njih ne bo Miklavž pozabil. In tista želesnica! Komu neki jo bo podaril Miklavž? »Le pridni bodite, morda vam!« — Pri Samcu pa je bilo tudi toliko lepega, da ni moči povedit.

Potem pa razstave! Pomislite, Ljubljancanke v nedeljo niso hotele nit v naravo, niti Rožnik jih ni mikal, tako privlačne so bile razstave. Tesno so se privilej k svojim vitezom ter jih dozvolno vlačile od Sosska k Skabernetu in do Magdiča. In od razstave do razstave so bile bolj sladke in ponizne. Škoda, da takih razstav ni večkrat. Tudi pri telovadni nastopi vse oddelkov. Konec vse vajo so bile sprejete z živahnim aplavzom. Na sporedu so bile tudi skupine.

Po telovadnem nastopu je bil odmor, oder se je medtem preurepel za igrico »Maska Satana«, ki je izpadla prav zadovoljivo. Sokolski igralci so se potrudili — hvala jim!

Obisk je bil — naravnost rekorden, Polno d' zadnjega kotička.

Misljam, da se bodo zopet začeli stari časi, ki ne bo predstave, ki bi ne bila polno zasedena.

Naslednji dan je bila v nadzupni cerkvi maša, ki so se je udeležili vsi predstavniki uradov, korporacij itd. Sokol se je s praporom in močno deputacijo v kroju udeležil cerkvene službe.

Proslava v cerkvi je bila res častna in dostojna!

R. Kos.

Baklanov kot Boris Godunov

Kakor smo pričakovali, tako je bilo: svetovno prvoljubni ruski pevec v ruski operi je pritegnil še več občinstva: marsikdo je moral celo resignirati, ker ni bilo več vstopnic.

Trije Rusi so bili veliki Borisovi Godunovi, da jih je kot vzornike priznaval evropski gledališki svet: Saljapin, Zaleski in Baklanov. Slišali smo poslednja dva, mlajša, zato menda zdaj že lahko najstarejšega kar brišemo iz seznama svojega hrepene-nja.

Videli smo, da je Zaleski še efektnejši igralec kot Baklanov, a da si je Baklanov ohramil več glasovnega materiala, ki pa je — kakor sem se že izrazil ob Scarpipi — tudi že na meji dozorelosti, torej pred padcem. Patologičnost, vizijski strah, razdeljenost razjedajočega kesa v strahu je podajal Zaleski mimicno in v gestah, zlasti pa v očeh učinkoviteje; tudi njegova maska je bila zanimivejša. Baklanov je v vseh izraznih sredstvih vzdražljivejši, noblesnejši, po svoji plavolosi maski liričnejši. Žal, da glasovno ni več svet in sočen. Govor je, da ga je sojgra motila in mu marsikaj pokvarila.

Priča naglo na oder vrženi predstavi izredno težke opere pa ni mogče pričakovati potrebne skladnosti v igranju.

Zbori v 1. in 2. sliki niso mogli biti točni in dobrni, a niti vsi manjši solisti se niso bili s studijem gotovi ter so se lovili ali izpuščali. V celem predstavi ni bila niti približno podobna premieri. Soba v Kremlju daleč zaostaja za prejšnjo.

Izmed ostalih solistov sta se vzdržala na višini predvsem izvrstna Marina gospa Thierry-Kavčnikove (le toaleta ni več vzorna) ter g. Kováč kot Grigorij Demetrij (oklep je nekam komičen, ker dosti prevelik). Da, pozabiti ni tudi prav dobrih dveh solistik, gdč. Majdičeve (Ksenija) in ge. Ribičeve (Feodor). Posvetni ustrezna je bila dojilje gdč. Šparove.

Nov je bil Šujskij, g. Gostič, pevski prav dober, zanesljiv, dasi premehak lirik, v igri pa preveč skromen, dalje Pimen, g. Rumpelj, ki je odpel visoko položeno basovsko partijo zelo zadovoljivo in jasno, v higi pa preveč mladostno ter končno odličen. Poleg sokolska so prisostvovali občinstvo in srečanje s številnimi znalcema.

misalj, g. Sancin, ki je imel pač prema

lo časa za pevski del, a je zato igralski zaslužen. Tudi blaznika je pel g. Gostič zelo ustrezno, igral le približno, brez fises, ki jih je imel g. Banovec.

Odličen Varlam je bil g. Zupan, ki je tudi v »Toscii« kot cerkovnik prav zadovoljeval: v vsaki tragediji je pač — po vzoru Shakespeareja — komik zmerom dobrodošel, seveda ne pretirava.

Pri tej priložnosti naj se popravim tiskovno napako v svoji oceni Zupanovega kneza Gremiena v »Oneginu«. Zapisal sem dobro, a tiskarski škatr je besedil dobroizmenil v »ostrov«, kar je očiven ne-

mislen. Predstava je bila obenem slavnostna ter se je uvodoma svirala narodna himna.

Slavni ruski umetnik je bil deležen ponovno priznanih ovacij ter mu je bil posvečen sklonjen řopek.

Zdaj si želimo za izpremenbo gostov, zlasti ženskih in pa tenorskih, še v naši opereti. Da gostje pritezajo občinstvo, se je pokazalo vnovič v sijajni kvantiteti.

Fr. G.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Sreda, 3. decembra 1930; katalogični: Frančišek Ks.; pravoslavni: 20. novembra, Grigorije.

DANASNI PRIREDITVE.

Dnevne vesti

Pozdravna brzovajka predsednika Masaryka našemu kralju. Prezident Masaryk je poslal Nj. Vel. kralju Aleksandru k našemu prazniku 1. decembra naslednjo brzovajko: »Srečen, da se morem pridružiti proslavam obletnice ujedinjenja kraljevine izražam Vašemu Veličanstvu v imenu svojih sodelovalnih iskreno željo, da bi bratstva in zaveznika Jugoslavija neprstano preovitala. T. G. Masaryk.

Napredovanje v prostveni službi. Napredovali so na državnih Tehničkih srednjih šoli v Ljubljani profesorji Rudolf Treo, Viktor Turnšek, Anton Gojmaj Kos in Ivan Znidarič, na državnih trgovskih akademijah v Ljubljani profesor Franjo Sič in na dvoranskih trgovskih šoli v Ljubljani Ana Schiffner.

Napredovanje v naši vojski. Za podporočnike so napredovali pehotni naredniki Mirklo Mušič, Janez Grandovec, Peter Hrast, Ivan Kurent, Tomo Klepec in Josip Brenholc, artiljerijski Albin Cizelj, Ivan Ermenec, Jožef Bajuk, Ivan Žbald, Josip Malič in Stanislav Čeh, inženjerski Alojz Rauhekar, Alojz Kranjec, Ljudevit Hrženjak, Ivan Kavčič in Milan Poh, v zrakoplovni Slavko Ožbald, Alojz Stebnjak, Miha Klavora in Ladislav Strus.

Božična ekskurzija »Jugoslovenskega turista« v Slovenijo. Društvo »Jugoslovenskih turistov« v Beogradu priredi med božičnimi prazniki s posebnim vlakom ekskurzijo v Ljubljano in na Bleiburg. Izbranimi izleti v Kranjsko goro, k Bohinjskemu jezeru in v Vintgar. Število izletnikov je omejeno na 300.

Zvezka akademskih pevskih društev. V Beogradu je vzbudil veliko zanimanje nastop vseh akademskih pevskih društev na praznik ujedinjenja. V Beogradu so se zbrali člani akademskih pevskih društev iz Zagreba, Ljubljane, Skoplja in Subotice, da ustanove v sporazumu z beograjskimi tovarši Zvezo jugoslovenskih pevskih društev kot sekcijo Mednarodne zveze akademskih pevskih društev.

Češkoslovaška-jugoslovenska liga v Moravski Ostravi. V Moravski Ostravi je bila ustanovljena Češkoslovaška-jugoslovenska liga. Za predsednika je bil izvoljen vladni svetnik J. Buchar.

Dobič izgledi za naš tujski promet. V Beograd je prisel naš tiskovni ataše v New Yorku Gordon Smith, ki je storil naši državi že mnogo uslug. Tudi zdaj deluje z vso vremem za propagando naše revije. Izjavil je, da bo storjeni v Ameriki vse, da se poveča med bogatimi Američani zanimanje za lepote jugoslovenskega morja in da bo pribajalo od leta do leta več ameriških letoviščarjev na našo revijo.

Zivalske kužne bolezni v dravski banovini. 25. novembra je bilo v dravski banovini 12 primerov svinjske kuge, 24 svinjske rdečice, 5 čebelne gnilobe, 2 vraničnega prisada, 1 šuškovca in 1 stekline.

Konkurzi in prisilne poravnave. Drustvo industrijev v vletergovcu v Ljubljani objavlja za čas od 21. do včetega 30. novembra slednje statistiko. (Številke v oklepajih se nanašajo na isto dobo pretečenega leta): 1. Otvorjeni konkursi: v dravski banovini 2 (2), v savski banovini 1 (1), v primorski banovini 4 (1), v drinski banovini 2 (4), v dunavski banovini 2 (9), v moravski banovini 1 (5), v vardarski banovini 2 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 2 (6). 2. Otvorjene prisilne poravnave izven konkursa: v savski banovini 4, v dunavski banovini 2, v vardarski banovini 1, Beograd, Zemun, Pančevo 1, 3. Odpravljeni konkursi: v dravski banovini — (4), v savski banovini — (2), v drinski banovini 1 (—), v dunavski banovini 1 (1), v moravski banovini 1 (—), v vardarski banovini 6 (1), Beograd, Zemun, Pančevo 1 (2). 4. Odpravljeni prisilne poravnave izven konkursa: v dravski banovini 1, v savski banovini 3, v dunavski banovini 1.

Zagonetna smrt. Na cesti med Višnjico in Cvetljino pri Varaždinu so našli včeraj nezavestnega trgovca Vladimira Turkovića, starega 28 let. Kraj njega je ležalo njegovo kolo. Prepeljali so ga v bolničko, kjer je umrl, ne da bi si zavedel. Oblasti so uveli preiskavo, da ugotovite, če je postal trgovec žrtev zločina ali če gre za nesrečo.

Fotoaparate kupite najboljše pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Star. trg 9. 13T

Iz Ljubljane

Iz Cestice Dunajske ceste od Dalmatine do Tavčarjeve ulice značujejo. Kako je tu vega cesta, se je pokazalo šele ob polnočitvi tramvajskega tira. Cesto bodo moralni značiti približno na 30 cm, da bo enako visoka s tramvajskim tirom. V to svrhodaj odkopavajo tlak in odvajajo nepotrebni materiali.

Iz Avtomobilček zajahaj tramvaj. Včeraj opoldne je pripeljal po Miklošičevi cesti na Marijin trg dvosedenčen luksuzni avtomobilček ter se zakadil v prikljupni tramvajski voz. Tramvaj jo je nameraval manjši proti Strelarjevi ulici, ko se je zaletel vanj avtomobil in gotovo ni kriv nezgodne avtomobilist pa tudi tri, da to ni njegova zasluga. Stražnik je zabeležil nezgodbo po zasišanju prič, kje je pa bil prej, se ne ve. Kaj bo še tedaj, ko bo razširjen tramvajski promet — najbrž bomo imeli vsak dan po eno tako senzacijo, ki je prišla včeraj radovednežem tako prav. Zaradi njih je zastal ves promet.

Iz Lončarska pot — dolgočasna pot. Ljubljana nima »stez, ima jih k včjetemu Golovec! — in zato človek res ne ve, zakaj so dal Lončarski poti ime »steza, kar v resnicu ni in ne pot, kar v resnicu je, ker se po nji ne le hodi temveč tudi — vozi! Pa, zdaj gre pri teji poti za nekaj drugega. Ljubljanski iz Šenpeterskega v poljanskoga okraja bi prav za prav morali imeti: ali vsaj enkrat dobiti svoj dostop na grad iz bližnje Strelisce in ne iz Študentovske ulice. Za tako bližnjico bi bila Lončarska pot kot nalašč uporabna. Od Hohnove poti do grajskih cest naj bi se odkupil mal pas sveta, po njem izpeljala pot, pa bi bila zvezza z grasko rebrijo dosežena! Ta pot bi bila prikladnejša kot ona od konca Streške poti nad Strelško ulico.

Zima in brezposelnost. S koncem stavbne sezone, t. j. začetkom decembra, se pojavi v mestu ter bližnji ljubljanski okoliči vsako leto občutna brezposelnost. Tudi letos jo že vidimo, kamorkoli pogledamo, pri zidarijih, težačkah, voznikih, krovničarjih, opiekarjih in nekaterih profesionistih. Ker se radi ugodnega vremena

skupaj 18.494.45 Din. — II. Obrambni sklad, Šentp. ž. podr. Ljubljana 100 Din, Šentp. m. podr. Ljubljana 100 Din, skupaj 200 Din. — III. monsigt. Toma Zupana sklad, ž. podr. Maribor 400 Din, F. Krišper, Črnomelj 50 Din, skupaj 450 Din. — IV. Razni prispevki: Jos. Potočnik, Ljubljana 400 Din; Jos. Zupančič, Ljubljana 100 Din; A. Reggi, Ljubljana 152.50 Din; Pavla Hočevar, Ljubljana 100 Din; Kat. Subotičeva, Ljubljana 30 Din; I. Klemenc, Ljubljana 100 Din; Kl. Vončina, Ljubljana 33.75 Din; M. B. 100 Din; dr. P. Defranceschi, Ljubljana 20 Din; Borovnih i Vrbanič, Zagreb 100 Din; Iv. Asič, Maribor 100 Din; dr. Jos. Majcen, Maribor 100 Din; R. Smielovski, Ljubljana 100 Din; dr. E. Gaj, Ljubljana 50 Din; St. Šink, Škofja Loka 100 Din; F. Stupica, Sv. Lenart 50 Din; dr. M. Goršek, Sv. Lenart 50 Din; A. Vodnik, Ljubljana 100 Din; obitelj Janežičeva, Zagreb 200 Din; Šolska mladina, Zamostje 30 Din; skupaj 2016.25 Din. — Vsota vseh prispevkov 21.160.70 Din.

— **Iz Skrbite, da bo severozahodna stran gradu dobro zasajena.** Kakor tivolski gozd, se je zadnji čas tudi »gozd« našega gradu začel nekam redeti. Človek bi dejal, da dobiva malo plešo. V resnici je izginil v goščavi nad mestom že marsikat grmička. Potem pa sledi odmor do marca prihodnjega leta. Dve tretjini teh delavcev že počiva.

— **Iz Ženski pokret.** ima važno sejo v četrtek 4. t. m. v damske sobi kavarne »Emona«. Začetek ob 20.

— **Iz Siam — dežela belega slona.** Zvezka kulturnih društev bo predvajala od jutri naprej v prostorih kina »Ljubljanski dvorec« popolnoma nov in zelo zanimiv film »Siam«. Velezanimivo filmsko delo nam opisuje v nazornih slikah deželo belega slona, tamkajšnje običaje, živilstvo prosternih pragozdov in deročih rek, trgovino in državno upravo. Opaziramo na ta film že danes naše občinstvo s pripombo, da je film aktualen zlasti sedaj glede na knjigo popularnega našega raziskovalca inž. Ferda Lupša, ki je v teh krajih bival in jih popisal v pravkar izšli knigi Vodnikove L. r.

— **Iz Zahvala.** Vsem dragim priateljem in dobrim znancem, ki so se spomnili ob šestdesetletnici, izrekam tem potom svojo najiskrenježo zahvalo za ljubezni pozornost, ker se ne morem vsakemu posebej zahvaliti na primeren način. V Ljubljani, dne 30. novembra 1930. Franc Pristovšek L. r.

— **Iz Živiliškem trgu.** na nobenih bivstvenih izprememb. Dotoka novega blaga ni več, starih pridevov pa je čedalje manj. Razveseljajoč pojav pa je vsekakor pomemben kislega zelja, ki ga je bilo več kot dovolj po 2.50 Din kg. Mnogo je bilo tudi še jabolk po 5–8 Din kg. Enako dobro je vedno založeno »melečni trge« pred semeniščem, cene so neizpremenjene, trd sir kg po 24 Din in surovo maslo po 36–40 Din kg. — **Na kokošjem trgu so jajca vedno enako draga.** Danes so bile uradno določene cene za sveža jajca kom. 1.50 Din, za osušena pa 1.25 Din. Poudarita pa je treba, da se na uradne cene ne ozirajo občinstvo ne prodajalka. Prodajale so jih po 1.75 do 2 Din sveža, osušena pa po 1.50 Din kom. V Šolskem drevoredu ob mostu so prodajali tudi tople kmečke jope, ker se bliža zima, poleg pa šopke zimzelenega. Pozornost je vzbujal tudi neki južni brat, ki je prodajal šivalni stroj. Na trgu se res marsikat dobi.

— **Iz Tramvaj.** S polaganjem tramvajskih tirov so sredi mesta zaenkrat gotovi. Delavci so sedaj zaposleni na koncu proge v Šiški z monterškimi deli in z odvajanjem materiala. V glavnem pa je tudi na Celovški cesti delo končano. Tudi kanalizacijo so končali, polagajo pa še cevi obcestnega jaraka nasproti mitnici.

Miklavž na Taboru

petek 5. decembra ob 1/2 16. za mladino, ob 20. za odrasle s plesom

Miklavžev večer

S. K. Hirje

6. decembra v Kazini

Darila se sprejemajo v soboto popoldne v kazinski dvorani.

Po Miklavževem nastopu — PLES do 3. ure

— **Iz Petrovičev »Vozek na Šentjakobskem odu.** V soboto, 6. dec. in v nedeljo, 7. dec. se ponavlja na Šentjakobskem odu večerjevna vesele igra iz kmetkega življenja »Vozek«, ki je imela pri obeh doseganjih predstavah krasen uspeh. Posnetki so se izredno zabavali in se od srca nasmejali.

— **Vstopnice se dobre v trgovini gosp. Miloša Karničnika na Starem trgu.** Cenjene posnetnike prosimo, da si že v predprodaji zasigurajo svoje prostore, da ne bo navala pri blagajni.

— **Iz Zdravstveno predavanje.** V sredo 3. decembra bo predvajala v veliki dvorani Delavske zbornice o bolezni na maternici dr. Mira Fink, specjalistica za ženske bolezni in porodništvo. Predavanje samo za ženske. Začetek točno ob 20. uri. Prostovoljni prispevki za kurjavo in razsvetljavo.

— **Iz Violinski koncert Španškega virtusa Juana Manena.** Nocoboj 20. ura nastopi pričev pred ljubljansko koncertno publiko svetovnoznamen violinisti Juan Manen, katerega pričevamo danes k največjemu violinisti sveta. Od svojih mladih nog, ko je začel kocirati pa do danes je želj največje umetniške triumfe, kjer je nastopal. S svojo prekrasno igro je fasciniral publico ter jo povsod navezal nase Velik je kot koncertni umetnik, ravnotven velik je pa tudi komponist. V tem oziroma ga lahko pričevamo med prve njegove vrste kakor Liszt, Chopin, Saint-Saens, Bussoni itd. Za ljubljanski koncert si je izbral prvočasni program. Predvsem opaziramo na Beethovenovo sonato, ki je znana pod imenom Kreutzer-sonata in pa na Paganinijev koncert, ki ga je sam na novo preredil in v tej privedbi ga ta večer prvi izvaja na javnem koncertu. Poleg tega je še nekaj krasnih točk. Občinstvo opaziramo na ta življenje razširila na celo četrtek Ljubljane in sijajno razpoloženi gostje so hodili po restavracijah in kavarnah kakor iz ene dvorane v drugo. Na večih krajih so plesali in povsed je bilo veselo, najbolj pa seveda v unionski veliki dvorani, kjer je res ne utrudiljiva in ves čas ognjevitva sokolska godba s Tabora premikala gnečo po dvoranu kakor ogromno živo maso, ki se je raztezala in krčila, valovila in pljuskala v sosedne prostore. Mirno tudi tu ni bilo mogoče kramljati in srečen je bil, kdor si je vsaj za kratke počitke prizobil stol med popolnoma tujimi ljudmi. Ceprav se ljudje niso poznavali, so se tako po naključju nastale družbe spriznale in ogrele pri Štepičevem pekrčanju, na vrsto so prisile kmalu tudi tote iz Motohovega paviliona in končno so Motohovi čudodelni likeri tudi naredili svoje, da so nova znanja v pari obdajala proti domu. Samo na črno kavo za slovo seveda in na čašico brinjevčka, slovito specijalitetu od žlate z dežele. In so se pomenili ter domenili, saj so dolge noči in je predpust bližu. Čudno, čudno, da ima v Ljubljani vsaka družina takoj žalito z brinjevčem, najdelikatnejšim jagodovcem in najfinješo slivovko. Drugi narodi poznajo le duhovino in krvno sorodstvo, mi Slovenci imamo pa tudi žganjarsko. Nobene ne obrajamamo tako zelo v nobena tudi tako trdno ne drži. Sploh je žganje stvar zaupanja, vsak drugi brinjevec je pa čisti spirit.

Tudi kapitalna slivovka pri Motohu je bila seveda od žalite, namreč od Ogrizka iz Sv. Kriza pri Rogatki Slatini, zavaba po koncertu je pa to sorodstvo razširila po vsej Ljubljani. Ampak, naj nikdo ne misli, da je bil kdo nasekan. Bog varuj, saj smo gospoda in kofet je paral vse hude duhove. Dosti je imela opraviti dlešča orientalska piča, saj so Štepičevi sokovi od vraga, da se človek ne more ločiti od njih. Kako se pa po požirek takole izbrane mokrote tudi prileže na takoj šunko, kot jo je rezala gospa Javornikova vso noc, da sta ji odreveneri roki in ji je moral pomagati ves štab lepih pomocič in okroglih pomočnikov. Križ božji, kako so ljudje brezsrčni in ne pomisijo, da je gospa Javornikova morala po veselicu seveda ves delati, prav tako kot okrogločeni Motoh in Štepičeva garda. Saj ni tako, kakor z nami, ki se zarijemo po kroku v posteljo in ustavimo šele za večerjo. Ne bilo bi napak, če bi koncert ponovili kakob soko, da bi tudi to požrtvovali primatev novinarskega stana imeli malo zavave, ne pa samo delo in trd. Sicer je pa moral toliko ljudi ostati doma, ker ni bilo več vstopnic, da bi bil Union tudi drugič še poln, če bi ponovili vsaj prsto zavavo. Potem bi pa sedeli lepo skupaj, kakor smo sedaj malo pomočevali z dr. Černom, Šimencem, Šivicem, Prelcovem in drugimi novinarskimi podporniki. Še urezali bi kako veselo in prav lepo bi se jim zahvalili, posebno pa Javornikovi mami z Domobransko cesto, ki je s svojo ljubezno vstreljivostjo presestila vse.

— **Iz Društvo »Slovenski opozarja svoje članne in prijatelje,** da se vrši v soboto 6. t. m. v saloni pri »Levku« predavanje dr. Pavla Pestotnika »o moralni koristi sokolovanja v slabiški narodici. Pred tem bo predstava na rednega ujedinjenja s slavnostnim govorom predsednika dr. Puca. Na sporednu so tudi

deklamacije, recitacije in petje izbranih narodnih in rodoljubnih pesmi oktetka »Ljubljanskega Zvonca« pod vodstvom g. Matulje. Sočani in prijatelji vabimo Vas, da se polnoštevno udeležite te proslave in lepega sokolskega predavanja. Začetek ob pol 9. uri včer. Vstop vsem prost. Predsedstvo.

— **Iz Ženski pokret.** ima važno sejo v četrtek 4. t. m. v damske sobi kavarne »Emona«. Začetek ob 20.

— **Iz Siam — dežela belega slona.** Zvezka kulturnih društev bo predvajala od jutri naprej v prostorih kina »Ljubljanski dvorec« popolnoma nov in zelo zanimiv film »Siam«.

K. R. G. Brown:

Vitez enega dne

Roman

Sir Walter je zastopal, kakor bi se dušil. Zdela se je, da mu dela dihanje preglavice.

— Križ božji! — je ponovila lady Bellerby.

Jeanne se je obrnila k lady Bellerby in ji segla v roko.

— Vem, da je bila ta namera predzna, toda vi me razumete, je-li? Slika je edino, kar je nama z bratom ostalo, in raje bi izgubila roko kakor njo. Gotovo bi storili tako tudi vi, če bi imeli kaj tako radi.

Lady Bellerby je prijazno prikima-

la in stisnila Jeanni roko.

— Seveda vas razumem, draga moja. Vaša namera sicer ni bila baš naj-

uvestnejša, toda dekle z lasmi, kakršni

so vaši, ni moglo storiti nič drugega.

Morda bi bila ravnala v vaših letih tudi

da jaz tako. Saj se mi je vedno zdelo,

da ta slika prav za prav ni naša.

Jeanne se je zasmajala.

— Vidite! — je dejala. — Torej ji je tu dolgčas, ubožici. Hoče nazaj tja, kamor spada, k Terryju in meni. Za-

to... In kar na lepem ji je zaprolo sapo. Jeanin pogum, ki je bil vreden vsega

občudovanja, je nenadoma splaval po vodi. Platio se je ozrla na lady Beller-

byjevo, rekoč: »O, bojim se... bojim

se, da zaplačem... a to bi...

— To bi bilo docela odveč, — je de-

jala lady Bellerby mirno. — Vstopite, prosim, in naplakajte se, če se že morate. Gotovo ste utrujeni in lačni. In nikar si ne belite glave s to sliko. Sir Walter najbrž niti ne sluti, kako težko je vam brez nje. Prepričana sem, da se bo dala ta zadeva urediti tako, da boste zadovoljni. Pojdite z menoj, dra-

ga moja.

In odvedla je Jeanno v hišo.

Ko sta izginili v veži, se je oglasil

Tobby:

— No torej — to bi bilo v redu!

Bogne, to je pa res vražji dan!

Sir Walter, ki je stal kakor vkopan,

se je naenkrat zdramil iz zamknjenosti.

— Nečuveno! — je vzliknil. — Ne-

verjetno! Zdaj pa res ne vem, kam ja-

dramo. To je pa že od sile! Kupčija je

kupčija in čim prej si tale... khm...

deklina to zapomni, tem bolj bo za njo.

Peter in Tobby sta ga ogorčeno

pogledala.

— Hočeš reči, da ji ne daš slike? — je

je vprašal Tobby.

— Seveda ne! — je odgovoril sir

Walter. — Plačal sem jo pošteno in za-

to ne vem, zakaj bi jo moral vrniti,

zlasti pa ne po tem, kar je storila ta

gospodična. Pa menda vendar ne od-

obrašaš njenega ravnjanja? Bogne, če

bi bila moja hči, bi jo naučil ločiti zrno

od pleva. Tako moram pa samo pre-

mislišti, kako bi ji dokazal, da taká pot

ne vodi do cilja. — Iz njega je govorila

zmagovita škodoželjnost, kajti sled-

njič je bil našel nekoga, nad komur je

lahko stresel vso svojo jazo. Jeanne

Craigova ni bila predstavnica velikega

bratskega naroda, temveč je bila siro-

ta brez denarja in brez vpliva. Ne gle-

de na to, da je v polni meri zasluzila

kažen, je bila kot ustvarjena za stre-

lovod vseh krijev in težav, s kateri-

mi je počastil sira Waltera ta preklica-

ni Hopper.

— Toda, papa, — je začel Tobby, —

saj vendar ne moreš...

— Neumnost! — je zagodnjal sir

Walter. — Kar sem rekel sem rekel.

Prav nič me ne veseli debatirati s te-

boj o tem. Prosim, da mi tegu sploh

več ne omenjaš.

Obrnil se je in krenil proti domu.

Toda Peter mu je naglo zastavil pot.

Sir Walter je ravnal in Jeannini zadevi-

točno tako, kakor je Peter pričakoval.

Toda Peter je imel v svojem tulcu še

eno neizstreljeno pšico.

— Trenutek, prosim, sir Walter, — je

je dejal prijazno.

— Ne mika me prav nič začeti zno-

va debato o tej zadevi, — je odgovo-

ril sir Walter hladno.

— Jaz tudi ne, — je dejal Peter mir-

no. — Rad bi samo izvedel naslov va-

šega pravnega zastopnika.

— Sir Walter se je ustrasil.

— Kaj? Mojega pravnega zastop-

nika?

— Da. In takoj vam pojasnim zakaj.

Miroljubén človek sem, sir Walter, to-

da o meni ste izrekli nekaj zelo žaljivih

trditv, katerih ne morem kar ta-

ko spraviti v žep tem manj, ker so bi-

le izgovorjene vpriči tuhij ljudi. Ne,

poskusil sem, toda takih žalitev človek

pri najboljši volji ne more oprostiti, — je

je nadaljeval Peter vesel, da je našel

Ahilovo peto sira Waltera. — Sicer pa

kaj takega tudi pričakovati ne morete

od mene.

Sir Walter je prebledel.

— Smešno! — je dejal samozavest-

no. — Neumnosti govorite, gospod.

— O, baš nasprotno! Kar spomnите

se vsega, kar ste govorili o meni Gibb-

su in Hopperi! To se ne da oprostiti.

In kaj vse ste govorili o meni drugim

ljudem od trenutka, ko sem senciči zapu-

štili sašo hišo. Tudi to sem si dobro

zapomnil. To je čisto navadna žalitev,

javno sramotjenje, obrekovanje ali ne-

kaj podobnega — moj pravni zastop-

nik bo že vedel, kako in kaj.

Sir Walter je postajal nervozan.

— Neumnost! — je zagodnjal, toda

ne več samozavestno. — Saj nimate

nobenih...

— Potem je pa še zadeva z dr. Bun-

tingom, — je nadaljeval Peter mirno.

— Zaprl me je bil v garažo. Tega mu

ne morem oprostiti. To bo najbrž ne-

zakonito kršenje osebne svobode ali

habeas corpus. Nisem jurist, toda pravni

zastopnik mi bo že povedal, kaj bi mogel opr...

— Bežite, no, kaj pa fantazirate! — je

je vzliknil sir Walter. — Ne boste me

zastrašili, pa če se postavite na gla-

vo. Moje donneve so bile utemeljene.

Nobenega dokaza nimate proti meni in

zato me tudi tožiti ne morete.

— Mislite? — je vprašal Peter ne-

kam neprtičakovano. — No, morda ima-

te prav. Navaden zemljani stori men-

da res najbolje, da dvakrat premisli,

preden enkrat potaplje člana parlemen-

ta. Na svetu ni nič kaj preveč pravič-

nosti. Je pa še nekaj. kar sem hotel

omeniti.

— No? — je vprašal sir Walter ne-

strpno.

Peter se je previdno ozrl na vse

strani, potem je pa stopil k njemu in

zaščetal:

Ali si že član Vodnikove družbe?

Moskovski proces se nadaljuje

Obtoženci priznavajo, da so pripravljali napad na sovjetsko Rusijo

Obravnavata proti članom industrijske stranke v Rusiji se nadaljuje. Glavni obtoženec Ramzin je izpovedal, da bi se bil moral na potovanju v Ameriko 1927 ustaviti v Parizu in poskusiti nekatera vprašanja glede intervencije in protirevolucionarnega delovanja v sovjetski Rusiji. Kar se tiče intervencije, je odbor za trgovino in industrijo priporočal, naj se počaka do trenutka, ko bo sovjetska vlada temeljito obnovila industrijska podjetja, dočim so francoski vladni krogri priporočali hitrejo intervencijo, češ da oborožena sila sovjetske Rusije od leta do leta narašča. Predsednik sodišča je odredil, naj se prečita pariški list ruskih emigrantov, »Vozroždenje«, v katerem je izšel članek Rjabušinskega o neobveznosti vojne in v katerem je bilo med drugim rečeno, da bi zadoščovalo za intervencijo 500.000 mož, ki bi v 3 ali 4 mesecih očistili Rusijo boljševikov.

Potem je Ramzin pričoval, kako se je odbor posvetoval v načrtnosti generala Lukomskega in polkovnika francoskega generalnega štaba Joinville, da bi bili potrebni, da bi prišlo čim prej do intervencije. Ramzin je dobil povelje, naj točno poroča o stanju ruske armade in o razvoju vojne industrije. Hotel je ugotoviti obseg in vojaško moč nameravane intervencije, pa ni dobil odgovora. Dejali so mu samo, da bi se udeležile napada na sovjetsko Rusijo poleg ekspedicijskega zborja še Vranglerja, poljska in rumunska armada. Vrhovni poveljnički general je bil general Lukomski.

Obtoženi Laričev je izpovedal, da je polkovnik francoskega generalnega štaba Richard njemu in Ramzinu zarjaval, da se bo francoski generalni štab zelo agilno udeležil priprav za intervencijo. Bički član osrednjega izvršnega odbora SSSR Osadži je priznal, da je bil potenčen o vseh naklepih industrijske stranke. Na koncu intervencije naj bi stala Francija in poleg emigrantske armade naj bi napadle Rusijo, tudi Poljska, Rumunija in Finska. Nalogi Finske bi bila izvzet obvezni in začetki.</p